

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 328/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., so sídlom B., zastúpenej advokátom JUDr. J. Š., Advokátska kancelária, J., ČR, vo veci namietaného porušenia základných práv a slobôd podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sž-o-KS 19/2005 z 19. decembra 2006, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 62/05 z 24. novembra 2005, rozhodnutím Ministerstva financií Slovenskej republiky sp. zn. MF/16084/2004 z 22. decembra 2004, rozhodnutím Colného riaditeľstva Slovenskej republiky sp. zn. 14446/04/521/04/1204 z 21. júla 2004 a rozhodnutím Colného úradu Žilina č. 0606801130 z 20. januára 2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2007 doručená sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., so sídlom B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie jej základných práv a slobôd podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len

„listina“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 SŽ-o-KS 19/2005 z 19. decembra 2006 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 S 62/05 z 24. novembra 2005, ako aj porušenie svojich základných práv a slobôd podľa čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny rozhodnutím Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) sp. zn. MF/16084/2004 z 22. decembra 2004, rozhodnutím Colného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „colné riaditeľstvo“) sp. zn. 14446/04/521/04/1204 z 21. júla 2004 a rozhodnutím Colného úradu Žilina (ďalej len „colný úrad“) č. 0606801130 z 20. januára 2003.

V sťažnosti sťažovateľka uviedla, že *«Dňa 20. 1. 2003 sťažovateľ (pred ústavným súdom ako „sťažovateľka“ – pozn.) ako deklarant vyplnil podľa výslovného pokynu Colného úradu Žilina colný formulár č. k. 0606801300094 s tým, že vyplnil odstavec 39 (s uvedením kódu pre uplatnenie zníženia dovozného cla) a nevyplnil časť týkajúcu sa preferenčnej colnej sadzby, aj keď túto mal v úmysle uplatniť. K uvedenému konaniu bol sťažovateľ vedený Colným úradom Žilina, ktorý mu dal tento jednoznačný pokyn s odôvodnením, že mu v súčasnej dobe nie je známe, či nie je vyčerpaná dovozná kvóta, a že v pozitívnom prípade bude sťažovateľovi stanovená colná sadzba vo výške 0%.*

Dňa 21. 1. 2003 colný úrad oznámil sťažovateľovi, že mu bola pridelená dovozná kvóta vo výške 0% s tým, že sám colný úrad uskutočnil storno formulára č. k. 0606801300094 a ďalej sťažovateľovi predložil ďalšie colné vyhlásenie č. 1606801300094 s pokynom, aby do odstavca 36 bol uvedený kód 10, teda žiadosť o priznanie preferenčnej colnej sadzby a sťažovateľovi následne preferenčnú colnú sadzbu vo výške 0% priznal.

Následne dňa 21. 7. 2004 Colné riaditeľstvo SR rozhodnutím č. k. 14446/04/521/04/1204 rozhodnutie colného úradu č. 1606801300094 zrušilo. Sťažovateľovi tak bolo vymierané dovozné clo vo výške 449 034 Sk.

Rozhodnutie Colného riaditeľstva SR č. k. 14446/04/521/04/1204, ktoré bolo napadnuté odvolaním, bolo následne potvrdené rozhodnutím Ministerstva financií SR zo dňa 22. 12. 2004 č. k. MF/16084/2004-75».

Zo sťažnosti a z jej príloh ďalej vyplýva, že sťažovateľka podala žalobu krajskému súdu, kde sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministerstva financií č. k. MF/16084/2004-75 z 22. decembra 2004. Krajský súd rozsudkom č. k. 1 S 62/05-16 z 24. novembra 2005 žalobu zamietol. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol svojím rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-KS 19/2005 z 19. decembra 2006 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Podľa vyjadrenia sťažovateľky *“Základným meritom sporu je skutočnosť, že sťažovateľ postupoval presne podľa pokynov colného orgánu, ktorý mal smerovať k tomu, aby sťažovateľovi bola priznaná 0 % colná sadzba na ním dovážané mäsové výrobky, k čomu tiež v rámci rozhodnutia colného orgánu č. 1606801300094 aj došlo. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, rozhodnutie č. 1606801300094 bolo následne ako protiprávne zrušené a sťažovateľovi bolo vymerané clo...“*.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza, že je *„... z ústavnoprávneho hľadiska ťažko akceptovateľné, pokiaľ štátny orgán pri výkone verejnej moci, autoritatívne určí postup, čím u jednotlivca vyvoláva dobrú vieru v spravodlivosť tohto postupu a v následný individuálny správny akt a následne jednotlivca sankcionuje za to, že konal týmto autoritatívne určeným postupom a určí, že predchádzajúce rozhodnutie verejnej moci je protizákonné ...“*.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ-o-KS 19/2005 z 19. decembra 2006, rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 S 62/05 z 24. novembra 2005, rozhodnutie ministerstva financií sp. zn. MF/16084/2004 z 22. decembra 2004, rozhodnutie colného riaditeľstva sp. zn. 14446/04/521/04/1204 z 21. júla 2004 a rozhodnutie colného úradu č. 0606801130 z 20. januára 2003 zrušil.

FII.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 36 ods. 2 listiny kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takeého rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nemožno vylúčiť preskúmavanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd podľa listiny.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie jej základného práva podľa čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práva podľa čl. 6 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 S 62/05 z 24. novembra 2005 a porušenie jej

základného práva podľa čl. 2 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a 2 listiny rozhodnutím ministerstva financií sp. zn. MF/16084/2004 z 22. decembra 2004, rozhodnutím colného riaditeľstva sp. zn. 14446/04/521/04/1204 z 21. júla 2004 a rozhodnutím colného úradu č. 0606801130 z 20. januára 2003, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné sudy.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je príslušný na preskúmanie už uvedených rozhodnutí colného úradu, colného riaditeľstva a ministerstva financií, pretože preskúmanie týchto rozhodnutí patrí v prvom rade do právomoci všeobecného súdu (v danom prípade krajského súdu) rozhodujúceho v rámci správneho súdnictva. Ústavný súd zistil, že v namietanej veci sťažovateľka podala krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva financií, ktorým ministerstvo financií odmietlo odvolanie sťažovateľky proti rozhodnutiu colného riaditeľstva a súčasne napadnuté rozhodnutie potvrdilo. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 S 62/05 z 24. novembra 2005 žalobu sťažovateľky zamietol, ktorá proti rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote podala odvolanie najvyššiemu súdu, ktorý svojím rozsudkom sp. zn. 1 Sž-o-KS 19/2005 z 19. decembra 2006 sťažovateľkou napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Rovnako ústavný súd nie je teda príslušný ani na preskúmanie označeného rozsudku krajského súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. V časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie označených základných práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-KS 19/2005 z 19. decembra 2006, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom

do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. To znamená, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, resp. ľudským právom a základnou slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06 II. 27/07).

Na základe ustálenej judikatúry ústavného súdu tento nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. ľudského práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 139/02, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 117/06). Tento postup je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prerokúvaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a z vlastnej interpretácie zákonov. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Ak tento výklad je v súlade s ústavou, inými slovami, ak tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (II. ÚS 172/05).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne, ale v záujme zaistenia najmä právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniu, resp. podmienke (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), ako je napríklad spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené formy návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a podobne.

Tejto ochrany sa však možno dožadovať len v medziach zákonov, ktoré ustanovia č. 46 ústavy vykonávajú (I. ÚS 64/96).

Ústavný súd už vyslovil, že postup správneho orgánu je akákoľvek administratívna činnosť, ktorá sa pre potreby preskúmania správnosti a zákonnosti takéhoto postupu zaznamenáva formou či už právnych úkonov v podobe rozhodnutí alebo písomných neformálnych aktov v zápisnici alebo iným overiteľným spôsobom. Každé tvrdenie, ktoré je rozhodujúce pre posúdenie veci, a teda najmä tvrdenie sťažovateľky, že bola zaviazaná pokynom colného orgánu určitým spôsobom vyplniť colnú deklaráciu, musí byť v súdnom konaní o preskúmaní colného rozhodnutia preukázané. V opačnom prípade nemožno na takéto tvrdenia prihliadať pri meritórnom rozhodnutí.

Za autoritatívne rozhodnutia orgánov verejnej moci nemožno považovať rôzne rady, odporúčania, stanoviská alebo iné nevynútiteľné právne akty, ktoré orgán verejnej moci nevydáva na základe postupu, ktorý ustanovuje zákon alebo ústava. V prípade donútenia účastníka konania konať zákonom nedovoleným spôsobom sa v rámci všeobecnej teórie takýto úkon považuje za neplatný, resp. nemožno na takýto úkon relevantne prihliadať. (I. ÚS 124/07).

Krajský súd a najvyšší súd v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy posúdili právnu a skutkovú vec, a to tak, že postupovali v rámci zákona. Všeobecný súd podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) nemá povinnosť preskúmať zákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu nad rámec dôvodov nezákonnosti uvedených v žalobe. Z príloh sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka žalobou namietala porušenie § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, s ktorým sa všeobecné súdy vysporiadali. Sťažovateľka musí presne uviesť znenie právnej normy, ktorá podľa jej tvrdenia bola porušená, v opačnom prípade nie je povinnosť všeobecného súdu určovať rozsah a dôvod preskúmania zákonnosti rozhodnutia (§ 250j ods. 1 OSP).

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu uviedol: *„Pokiaľ žalobca v odvolaní uviedol, že jeho žaloba nesmerovala proti nesplneniu poučovacej povinnosti colných orgánov, ale proti ich faktickému postupu*

a namietal, že sa domáhal nápravy toho, že musel konať podľa jednoznačného pokynu colného úradu, ktorý sa dodatočne ukázal ako nesprávny a dôsledky tohto nesprávneho pokynu má znášať on, zdôrazniac, že sám predkladal najskôr colnému úradu správne vyplnený formulár so žiadosťou o priznanie preferenčnej sadzby 0% a na pokyn colného orgánu bol nútený vyplniť formulár colného prehlásenia s uplatnenou zníženou colnou sadzbou, odvolací súd sa týmito námietkami v odvolacom konaní nemohol zaoberať, pretože uvedené námietky so žaloby nevyplývajú. Odvolací súd môže preskúmať zákonnosť rozsudku súdu prvého stupňa len v rozsahu dôvodov žaloby podanej v zmysle § 250b ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250h ods. 1.“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že právo priznané čl. 36 ods. 1 a 2 listiny bolo v danom prípade rešpektované najvyšším súdom, pretože žaloba bola prerokovaná najvyšším súdom ako odvolacím súdom spôsobom a v rozsahu, ktorý prikazuje zákon, a aj rozhodnutie zodpovedá kritériám uvedeným v § 157 ods. 2 v spojení s § 246c OSP. Neúspech v konaní nemožno považovať za porušenie práv zaručených medzinárodným dohovorom.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 139/02, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 117/06, III. ÚS 146/07).

Pokiaľ ide o namietané porušenie označených základných práv sťažovateľky rozsudkom najvyššieho súdu, takéto porušenie ústavný súd nezistil. Ústavný súd preskúmal rozsudok najvyššieho súdu a zistil, že je riadne a náležite odôvodnený. Ústavný súd je toho názoru, že z rozsudku najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu, a nemožno ho považovať ani za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s rozsudkom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených základných práv

sťažovateľky rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-KS 19/2005 z 19. decembra 2006 odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

So zreteľom na to, že sťažovateľka v sťažnosti neupresnila, ktorá alinea ustanovenia čl. 6 dohovoru sa namieta ako porušená, bolo nevyhnutné aj vzhľadom na uvedený záver posúdiť rovnako túto časť sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2007